

مصاحبه با مهندس قلعه‌بیگی؛ سرپرست و مسئول موزه تاریخ طبیعی و تنوع زیستی و خانه محیطزیست اداره کل حفاظت محیطزیست استان البرز

تهیه و تنظیم: امید کیانی

دانشجوی علوم و مهندسی محیطزیست دانشگاه تهران

Komid3209@gmail.com

در مصاحبه این شماره از بوم کره به سراغ سرپرست و مسئول خانه محیطزیست و موزه تاریخ طبیعی و تنوع زیستی اداره کل حفاظت محیطزیست استان البرز رفتیم؛ یک شخصیت فعال و دغدغه‌مند در حوزه محیطزیست به‌خصوص آموزش محیطزیست با تجربه موفق در زمینه مدیریت موزه تاریخ طبیعی و تنوع زیستی که عشق و علاقه به کودکان، محیطزیست و حوزه کاری خود را از حرف‌هایش به آسانی می‌توان برداشت کرد، مهمان این شماره بوم کره کسی نیست جز جناب آقای مهندس قلعه‌بیگی؛

۱. ضمن سلام و سپاس از وقت و توجه شما نسبت به نشریه بوم‌کره بچه‌های محیط‌زیست دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، لطفا معرفی مختصری از خود داشته‌باشید.

من هم سلام عرض می‌کنم و باعث خوشحالی من هست که در خدمت شما باشم. اوگتای قلعه‌بیگی هستم، مسئول موزه تاریخ طبیعی و تنوع زیستی و خانه محیط‌زیست اداره کل حفاظت محیط زیست استان البرز؛ در رشته تحصیلی مهندسی منابع طبیعی گرایش علوم و صنایع چوب و کاغذ درس خواندم، از سال ۱۳۸۲ تاکنون، تقریباً ۲۲ سال سابقه کاری در بخش‌های مختلف سازمان حفاظت محیط‌زیست نظیر هرباریوم، موزه تاریخ طبیعی و تنوع‌زیستی پارک پردیسان تهران، موزه تاریخ طبیعی و تنوع زیستی البرز و خانه محیط‌زیست کرج دارم. از سال ۱۳۹۱ با آغاز به کار این مجموعه در استان البرز مشغول به فعالیت شدم.

۲. لطفا نسبت به مجموعه موزه تاریخ طبیعی و تنوع‌زیستی کرج معرفی خلاصه‌ای داشته باشید، هدف اصلی موزه‌های تاریخ طبیعی و تنوع زیستی چه موردی است؟

موزه های تاریخ طبیعی و تنوع‌زیستی، صرفاً یک مجموعه نمایشگاهی نیستند، بلکه بستر و محلی برای آموزش، ارتقای آگاهی، آشنایی مردم به‌خصوص کودکان که جامعه اصلی هدف

این مجموعه به شمار می‌روند، با تنوع‌زیستی و زیستگاه‌های حیات‌وحش است، تا شناخت حیات‌وحش منجر به واقف شدن به آگاهی پیرو حیات‌وحش و درک ارزش حیات‌وحش بشود که این خود سبب درک اهمیت حفاظت از حیات‌وحش خواهد شد.

در موزه تاریخ طبیعی و تنوع‌زیستی استان البرز نیز با توجه به تجربه شخصی بنده از دوران فعالیت در تهران در مجموعه پارک پردیسان، تلاش ما از ابتدا پیشروی در این مسیر در راستای کمک به بهبود وضعیت آموزش و اطلاع‌رسانی پیرو حیات‌وحش و حفاظت از حیات‌وحش بوده‌است و خواهد بود، از زمان آغاز به کار مجموعه در سال ۱۳۹۱ و از زمان افتتاح رسمی این موزه در سال ۱۳۹۲، موزه تاریخ طبیعی و تنوع زیستی استان البرز همچون طفل نوپایی بود، محلی تازه افتتاح شده با ساختمانی نو و با تعداد کم نمونه‌ها که به لحاظ ظاهری و تجهیزات نیز کار زیادی را نیاز داشت را، در نظر داشته باشید تا به الان که اقدامات مختلفی نظیر ایجاد سالن آموزش‌های محیط زیستی، افزایش قابل توجه نمونه‌های تاکسیدرمی و زیباسازی ساختمان صورت گرفته است؛ مخاطب کاربری بخش آموزش‌های محیط‌زیستی، غالباً دانش‌آموزان هستند به این صورت که قبل از ورود به بخش نمایشگاهی، دانش‌آموزان به بخش آموزشی وارد شوند تا با فیلم و ارائه کارشناس، اطلاعات اولیه و تلنگر در ذهن دانش‌آموزان ایجاد شود تا بازدید کنجکاوانه و پویایی از مجموعه داشته باشند.

۳. مسیری که مجموعه موزه تا به الان پیش رفته تا چه حد در راستای هدفی که داشته رو به رشد بوده است؟

به طور خلاصه مسیری که از ابتدا تا به الان طی کردیم، اینگونه بوده که در سال ۱۳۹۱ که ما تازه آغاز به فعالیت کردیم، حقیقت این است که اصلاً بازدیدکننده نداشتیم، با افتتاح رسمی از سال ۱۳۹۲ و معرفی بیشتر مجموعه به مرور زمان بر تعداد بازدیدکنندگان موزه افزوده شد. تفاهم نامه مشترکی بین اداره کل محیط زیست و اداره کل آموزش و پرورش در راستای برگزاری اردوهای آموزشی و بازدید از موزه منعقد شد که این مهم نیز منجر به معرفی بهتر مجموعه شد و تا قبل از دوره شیوع بیماری کرونا، تعداد بازدیدکنندگان به چند هزار نفر در سال رسید. خبرگزاری های مختلفی نظیر ایرنا از مجموعه، گزارش های خبری منتشر کرده اند. گروه اصلی هدف ما، بچه ها و دانش آموزان هستند. بازخوردهای بی نظیری در طی این سال ها از بچه ها گرفته شده است. بسیار تلاش کردیم تا این مجموعه بتواند مفید باشد. در شانزدهمین دوره آئین ارزیابی انتخاب موزه های برتر کمیته ملی موزه های ایران (ایکوم) که در محل خانه هنرمندان تهران برگزار گردید، بر اساس شاخص های ۱۴ گانه،

موزه تاریخ طبیعی استان البرز حائز رتبه ۲ کشوری در شاخص مناسب سازی شد که این موفقیت، سبب انگیزه بیشتر ما در پیشبرد تجهیز بهتر و مناسب سازی بیشتر موزه شد. برنامه های مختلفی نظیر برگزاری دوره های آموزشی متنوع، اجرای طرح موزه مجازی (بازدید از موزه به صورت مجازی در سایت اداره کل)، شناسه دار کردن تمام نمونه های موزه، افزایش بیشتر تعداد نمونه های موزه در راستای افزایش غنای موزه در دستور کار قرار دارند. تمام این ها، مایه امیدواری برای جذب مخاطب بیشتر و تحقق بیشتر اهداف موزه و خانه محیط زیست هستند. علاوه بر این، گونه های مختلف تاکسیدرمی به مجموعه اضافه شد، یک بخشی مربوط به زیستگاه های ساحلی الگو گرفته از تالاب صالحیه با هدف نمادسازی از تالاب صالحیه به مجموعه موزه اضافه شد که ایرنا این موضوع را خبری کرد. مشکلات و محدودیت های مالی، عامل اصلی در کند بودن سرعت فعالیت ها و اقدامات محسوب می شود ولی با این وجود، حرکت رو به جلو وجود دارد و ما متوقف نشدیم و باور داریم که هیچ راهی جز اتحاد، همدلی و همراهی برای غلبه بر مشکلات نیست.

۴. شما با توجه به شرایط کاری و حیطه فعالیت‌های خود، ارتباط نزدیکی با کودکان و نوجوانان دارید، به نظر شما و با بررسی نسل‌های مختلف کودک و نوجوان، آیا وضعیت رو به رشدی در زمینه آگاهی نسبت به محیط‌زیست در جامعه داریم؟ آیا به نسل حاضر امیدوار هستید؟

در زمانی که خودم کوچک بودم، حیوان‌آزاری را در بین هم‌نسل‌های خودم می‌دیدم، آن زمان در نجوهای خودم با خدا می‌خواستم که بتوانم در حفاظت از حیات‌وحش نقش داشته باشم. الان با هدایت و روشنگری پیرو مسائل مربوط در این مسیر گام بر می‌دارم. اگر در گذشته، بیشتر، حیوان‌آزای غالب بود اما در حال حاضر، دلسوزی برای حیوانات غالب‌تر است. موارد حیوان‌آزاری از جانب بچه‌ها بسیار کمتر دیده می‌شود. در کوچه و خیابان، ریخته شدن غذاهای خشکی برای گربه‌ها یا غذارسانی به سگ‌های پرسه‌زن با نیت کمک به این موجودات را شاهد هستیم. هرچند باید بدانیم که کمک نیز آگاهانه و از طریق درست انجام بشود و مثلاً غذارسانی لزوماً کار درستی نیست یا دوست داشتن یک موجود، نمی‌تواند توجیه مناسبی برای اسیرکردن و نگهداری

از آن موجود در منزل باشد؛ به‌طور خلاصه در مجموع، شرایط را بهتر می‌بینم و دغدغه‌مندی بچه‌های امروز نسبت به سابق بیشتر شده و نسبت به نسل حاضر واقعاً امیدوار هستم و می‌دانم که با سرمایه‌گذاری بر بچه‌های امروز می‌توان در آینده یک نسل و جامعه کنشگر نسبت به مسائل محیط‌زیست را داشته باشیم.

۵. جهت برگزاری یک برنامه آموزشی در خانه محیط‌زیست کرج، چه مرحله‌ای باید طی شود؟

سعی می‌کنیم این روند، سخت و با یک بروکراسی طولانی مدت، همراه نباشد، خانه محیط‌زیست باید نهایت تسهیلات و تعامل را در راستای برگزاری چنین دوره‌هایی فراهم کند. حتی با برقراری یک تماس تلفنی با مجموعه به شماره تماس ۰۲۶۳۳۲۱۸۳۹۲ و هماهنگی این امر قابل تحقق است. هماهنگی به دو طریق مستقیم با بنده چون مسئولیت خانه محیط‌زیست را برعهده دارم یا از طریق نامه‌نگاری با اداره کل و بخش آموزش و مشارکت‌های مردمی اداره کل محیط‌زیست استان البرز و ارجاع از آن‌ها به ما صورت می‌گیرد.

۶. آیا امکان همکاری و فعالیت دانشجویان و داوطلبان در خانه محیط‌زیست وجود دارد؟

بله؛ اتفاقاً در سال جاری، تعدادی از دانشجویان و علاقه‌مندان اعلام آمادگی کردند؛ معرفی کتاب‌های مرتبط با محیط‌زیست که برای بچه‌ها نیز مناسب باشد، تنظیم و تهیه کلیپ‌های آموزشی، ارائه‌های آموزشی و موارد مشابه، از جمله فعالیت‌هایی است که انجام می‌شوند.

برای کشورم آرزوی بهترین‌ها را دارم و با این که می‌دانیم مشکلات محیط‌زیست یک روزه حل نمی‌شود ولی امیدوارم با تلاش همه مردم بتوانیم مشکلات این حوزه را کمتر کنیم. امیدوارم بچه‌های امروز بتوانند دغدغه‌مندی بالایی در زمینه محیط‌زیست داشته باشند و به نحوی تربیت شوند که نسبت به محیط اطراف خود و کشور خود احساس مسئولیت بالایی داشته باشند

- در پایان از این که وقت ارزشمندتون رو جهت پاسخ به سوالات در اختیار ما قرار دادید، بسیار سپاسگزارم.

۷. آرزوی شما برای ایران چیست؟

موزہ تاریخ طبیعی و تنوع زیستی

Natural History and Biodiversity Museum

وزارت محیط زیست
و آب و هوا